

Briefing prasowy, 7 czerwca 2016 roku

Informacja o propozycjach przedstawionych przez zespół ekspercki do rozważenia w dalszych pracach Kancelarii Prezydenta RP nad koncepcją restrukturyzacji kredytów denominowanych, indeksowanych lub waloryzowanych w walutach obcych w celu przywrócenia równości stron w stosunkach między kredytodawcą a kredytobiorcą

1. Punkt wyjścia: projekt koncepcji opracowany przez Kancelarię Prezydenta i przedstawiony opinii publicznej w dniu 15 stycznia 2016 r., a także niektóre rozwiązania z poselskich oraz społecznych projektów ustaw na ten temat.
2. Zasady ogólne:
 - a) regulacja będzie miała szczególny i nadzwyczajny charakter ze względu na: istniejące zagrożenia związane z wprowadzeniem do obrotu tych kredytów przede wszystkim dla kredytobiorców, ale również dla kredytodawców, uznanie za wadliwe prawnie niektórych postanowień umów kredytowych oraz brak dobrej woli ze strony kredytodawców w ugodowym rozwiązaniu tego problemu,
 - b) regulacja powinna dotyczyć kredytów udzielonych i nie spłaconych w ściśle określonym czasie (np. od dnia 1 stycznia 2000 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.),
 - c) regulacja powinna zakładać dobrowolność przystępowania kredytobiorców do procesu restrukturyzacji (tryb wnioskowy) przy jednoczesnym ustawowym określeniu ram czasowych tego procesu,
 - d) dopuszczalna powinna być wielość i alternatywność metod rozwiązywania problemu; wyboru dokona kredytobiorca spośród metod określonych w ustawie lub zaproponuje inną metodę,
 - e) rozłożenie w czasie skutków finansowych oraz bilansowych restrukturyzacji kredytów dokonanej na podstawie ustawy,
 - f) celem regulacji powinno pozostać: wyeliminowanie skutków wprowadzenia do obrotu tych kredytów oraz usunięcie ich wadliwości prawnej i ekonomicznej w interesie kredytobiorców z poszanowaniem interesów kredytodawców.
3. Metody oraz skutki restrukturyzacji kredytów:
 - a) powinno się wdrożyć narzędzie prawne zobowiązujące do zwrotu nadpłaconych kwot przez kredytobiorców z tytułu „spreadów”,

b) powinno się doprowadzić do usunięcia z umów klauzul denominacyjnych, indeksacyjnych i waloryzacyjnych poprzez alternatywne:

- zastosowanie dwóch wariantów „kursu sprawiedliwego”, w tym również posługując się koncepcją z poprzedniego projektu ustawy, przy czym jako jedno z kryteriów zróżnicowania kursu można by zastosować DTI kredytobiorcy (wysokość zobowiązania w stosunku do dochodu), albo
- przekształcenie części niespłaconej kwoty kredytu w typowy dla danego kredytodawcy kredyt „złotowy” (niedominowany, nieindeksowany albo niewaloryzowany) w tym zwrot części nadpłaconego kapitału kredytu z tytułu zastosowania w przyszłości tych klauzul,

c) możliwy powinien być zwrot mieszkania będącego zabezpieczeniem kredytu powodujący całkowite wygaśnięcie zobowiązania z tytułu kredytu, przy czym nie należy wykluczać zastosowania tego rozwiązania biorąc pod uwagę kryterium LTV.

4. Tryb restrukturyzacji oraz rozliczenie w czasie skutków restrukturyzacji kredytów:

a) zwrot nadpłaconych kwot na rzecz kredytobiorców powinien nastąpić w formie redukcji zadłużenia lub jego rozłożenia w czasie w terminach określonych przez strony umowy, przy czym w okresach nie krótszych i nie dłuższych niż uregulowane w ustawie,

b) po restrukturyzacji, o której mowa w pkt 3a) i 3b) powinno dojść do zawarcia nowej umowy kredytowej na okres ustalony przez jej strony, przy czym nie dłuższy i nie krótszy niż uregulowany w ustawie,

c) zwrot kwot określonych w pkt 3a) oraz kredyty zmienione zgodnie z metodą określoną w pkt 3b) powinny być objęte możliwością ich sekurytyzowania przez kredytodawców przy pomocy wniesienia tych zobowiązań albo wierzytelności do spółki nie będącej bankiem, albo powinno się przewidzieć możliwość zastosowania szczególnej formy rozliczenia skutków zastosowania tych metod w bilansach banków, w tym poprzez rozliczenie w czasie proporcjonalne do nowych terminów spłaty zastosowanych w wyniku restrukturyzacji,

d) konsekwencje po stronie kredytodawców jak i kredytobiorców nie powinny rodzić dodatkowych zobowiązań w podatkach dochodowych (od osób fizycznych i od osób prawnych).

5. Tryby restrukturyzacji kredytów:

- a) kredytodawcy powinni poinformować ogół kredytobiorców o zasadach i trybie restrukturyzacji kredytów w ustawowym terminie,
- b) kredytobiorcy powinni mieć możliwość złożenia wniosku o rozpoczęcie postępowania restrukturyzacyjnego wskazując jego zakres oraz proponowane metody (termin ustawy np. 12 miesięcy dla złożenia wniosku),
- c) kredytodawcy po otrzymaniu wniosku powinni zostać zobowiązani do przedstawienia rozliczenia skutków zaproponowanej metody (metod) w ustawowym terminie oraz projektu zmian umowy (propozycji nowych umów),
- d) regulacja powinna określać maksymalne terminy przeprowadzenia etapów postępowania restrukturyzacyjnego, które ma doprowadzić do zmiany umowy lub zawarcia nowych umów (np. 6 miesięcy dla metody określonej w pkt 3a i 12 miesięcy dla metod określonych w pkt 3b i 3c, z założeniem, że całość postępowania restrukturyzacyjnego nie powinna trwać dłużej niż np. 24 miesiące),
- e) niedotrzymanie terminów lub niewykonanie obowiązków ustawowych przez kredytodawców w procesie restrukturyzacji powinno skutkować zastosowaniem sankcji finansowych,
- f) minister finansów powinien określić wzór wniosku o restrukturyzację kredytu na podstawie regulacji.